

---

*Inbreng Rondetafelgesprek Energiewet
14 september 2023*

Samenvatting

Netbeheerders zijn blij dat met de Energiewet een deel van de bestaande wetgeving wordt vernieuwd. De Energiewet helpt de energietransitie en draagt bij aan een betere benutting van het bestaande net. De lagere wet- en regelgeving die nog volgt, is daarbij wel cruciaal en bepaalt uiteindelijk hoe effectief de wet in de praktijk wordt.

Naast ons algemeen positieve oordeel over dit wetsvoorstel, zien we wel een aantal belangrijke verbeterpunten:

- Benut slimme data en geef netbeheerders wettelijk de mogelijkheid tot meer inzicht in beschikbare meetdata om de netten optimaal te gebruiken;
- Creëer meer mogelijkheden voor netbeheerders om data te kunnen delen met gemeenten en provincies, iets dat nu gehinderd wordt door de huidige wettelijke geheimhoudingsplicht;
- Beperk *Cable pooling* niet alleen tot zonneweides en windparken, maar voeg in de Energiewet ook *opslag en verbruik* toe om zo meer partijen aan te sluiten;
- Maak *netbewust laden* verplicht om overbelasting op het net te voorkomen;
- Veranker het *energie delen* door huishoudens in de Energiewet.

Tot slot plaatsen wij ook een kanttekening en waarschuwing: de Energiewet is een deel van de benodigde vernieuwing van het wetgevend kader, maar er is veel meer nodig. Denk aan het versnellen van overige, noodzakelijke wetgeving en het lanceren van een Nationaal Uitvoeringsplan. De Tweede Kamer kan hierbij een grote rol van betekenis spelen.

Enorme opgave voor netbeheerders

De energietransitie ontwikkelt zich razendsnel. Sectoren verduurzamen en zonnepanelen, warmtepompen en elektrische auto's worden gemeengoed. Deze ontwikkeling is positief met oog op het behalen van de klimaatdoelen en energie-onafhankelijkheid, maar we zien ook groeipijn ontstaan, mede omdat veel van de transitiepaden zich richten op een transitie naar (voornamelijk) elektriciteit. Netbeheerders staan voor een enorme opgave om deze groei te faciliteren. Er moeten in de komende jaren bijvoorbeeld 80.000 transformatorstations geplaatst worden en 144.000 km kabels gelegd. Dat is bijna een verdubbeling van het bestaande net. Ook zijn er nieuwe producten en diensten nodig om de vollopende stroomnetten te ontlasten. Deze lopen nu aan tegen beperkingen in wet- en regelgeving. Daarnaast worden overheden en netbeheerders gehinderd in hun beheers- en toezichtstaken doordat zij geen toegang (mogen) krijgen tot de juiste datastromen.

Deze 'groeipijn' is voor een groot deel toe te schrijven aan de snelheid van de transitie en de fysieke werkelijkheid van de uitvoering. Maar ook wetten, regels en andere afspraken werken soms beperkend. Netbeheerders zijn daarom blij dat met de Energiewet een deel van de wetgeving wordt vernieuwd. Want de Energiewet maakt een hoop nieuwe ontwikkelingen en producten mogelijk. Tegelijkertijd zien wij een aantal verbeterpunten om de wet in staat te stellen om de energietransitie nog beter te faciliteren.

Energiewet helpt energietransitie, lagere wet- en regelgeving wel van cruciaal belang

De Energiewet helpt de energietransitie en draagt bij aan een betere benutting van het bestaande net. De uiteindelijke uitwerking in lagere wet- en regelgeving bepaalt hoe effectief de wet zal worden. De nieuwe Energiewet vervangt de huidige Gaswet en Elektriciteitswet 1998 en is daarmee een belangrijke stap ter ondersteuning van de energietransitie. De netbeheerders zijn op hoofdlijnen positief over de nieuwe wet omdat het een kapstok vormt waar een groot deel van de oplossingen van de energietransitie aan opgehangen moet worden, zoals nieuwe contractvormen voor flexibiliteit en kaders voor data- en gegevensuitwisseling. Deze elementen zijn essentieel voor de energietransitie en voor de versterking van de positie van de consument. Bovendien zorgt de vernieuwing van de wetgeving voor een verhoogde wendbaarheid en de mogelijkheid om wet- en regelgeving sneller aan te passen aan de razendsnelle (Europese) ontwikkelingen.

Een goede invulling van de wet, via de onderliggende AMvB en MR, is echter cruciaal om deze voordelen daadwerkelijk te ontsluiten en de wet goed te laten functioneren. De onderliggende, lagere wet- en regelgeving is nog niet bekend en wij kunnen daarom nog geen sluitend oordeel geven over deze wet. Daarom verzoeken wij uw Kamer om een vergelijkbaar rondetafelgesprek te organiseren over de nadere invulling wanneer dit t.z.t. bekend wordt. Daarnaast pleiten netbeheerders voor voldoende implementatietijd zodat noodzakelijke wijzigingen in onze systemen en procedures tijdig kunnen worden doorgevoerd.

Verbeteringen mogelijk

Hoewel netbeheerders positief zijn over de wet als geheel, zien we op een aantal punten dat er meer mogelijk is. Een aantal van de voorstellen die wij doen worden ook ontwikkeld in het Landelijk Actieprogramma Netcongestie. Wij stellen voor om deze oplossingen nu via de aanhangige Energiewet te introduceren, wetende dat de problematiek nijpend is en snelheid van belang. Hierdoor kunnen we ondernemers en huishoudens sneller uit de brand helpen.

1. Data benutten als facilitator van de energietransitie

Het energiesysteem van de toekomst vereist dat er steeds slimmer wordt omgegaan met de beschikbare infrastructuur. Door beperkingen in het gebruik van slimme meter data kunnen netbeheerders het stroomnet onvoldoende slim beheren. Daarom vragen wij om meer mogelijkheden om als netbeheerder meetdata te gebruiken en slimme meters uit te lezen.

Daarnaast is het van belang dat netbeheerders in contact kunnen komen met de aangesloten klanten. Netbeheerders hebben door het leveranciersmodel vrijwel geen gegevens over de aangesloten klant (met name voor kleinverbruikers, dus huishoudens). Op dit moment heeft de netbeheerder geen toegang tot de contactgegevens (zoals e-mailadres en telefoonnummer) en zijn wij aangewezen tot brievenpost. Dit is niet meer van deze tijd en veel te belemmerend voor het uitvoeren van onze wettelijke taken. Daarom vragen wij om in lagere regelgeving vast te leggen dat de leverancier aanvullende klantgegevens deelt met de netbeheerder. Verder is het noodzakelijk dat de identiteit van een kleinverbruiker bij het aangaan van een aansluit- en transportovereenkomst wordt vastgesteld. Alleen met een identificatieplicht kan geborgd worden dat de goede persoon toestemming geeft om

data over hem te delen als hij actief wil worden met de verkoop van zelf opgewekte elektriciteit of bijvoorbeeld wil meedoen met flexibiliteitsdiensten.

2. Meer mogelijkheden voor de netbeheerders om data te kunnen delen met overheden

Provincies en gemeenten willen door de genoemde congestieproblematiek meer grip op de nog beschikbare netcapaciteit en willen weten welke (economische) ontwikkeling nog mogelijk is in hun regio. Zij vragen daarom aan netbeheerders om de energiedata van hun regio te delen, maar netbeheerders zijn hierin gehinderd door de wettelijke geheimhoudingsplicht. Netbeheerders bepleiten daarom dat er een expliciete algemene regeling in de Energiewet wordt opgenomen. Een regeling die overheden in staat stelt - om voor de uitvoering van hun wettelijke taak - data op te vragen bij de netbeheerder.

3. Cable pooling uitbreiden met opslag en verbruik om meer klanten aan te sluiten

Cable pooling (het delen van één aansluiting voor meerdere projecten) is nu beperkt tot alleen zonneweides en windparken. Wij vinden dat ook exploitanten van een opslaginstallatie en/of een verbruiker gebruik zouden mogen maken van cable pooling. Hierdoor kan het net minder zwaar belast worden wat bijdraagt aan het beter benutten van het net. Het is wel nodig om dit te beperken tot maximaal 4 verschillende onroerende zaken achter één aansluiting. Anders ontstaat er namelijk een groot privaat net, wat valt onder de regeling van een gesloten distributiesysteem (GDS).

4. Netbewust laden verplicht maken om overbelasting te voorkomen

De komende jaren gaat ook congestie optreden op het laagspanningsnet. Hierdoor kunnen huishoudens tijdelijk geen verzwaring of nieuwe aansluiting krijgen en kunnen vaker storingen op het net ontstaan. Netcongestie zal ontstaan, terwijl de geplande en noodzakelijke netverzwaringen nog zeker tot na 2029 duren. Wij dringen er daarom op aan dat een normering van Netbewust Laden in de energiewet en daarmee samenhangende codes wordt opgenomen. Netbewust Laden houdt in dat elektrische voertuigen laden binnen de grenzen van de capaciteit van het lokale midden- en laagspanning (MS/LS) net. Dit geeft mogelijkheden om de lokale beschikbare netcapaciteit optimaal te benutten voor alle gebruikers van elektriciteit in een wijk en overbelasting van het lokale net door pieken in de vraag te voorkomen.

5. Het verankeren van energie delen door huishoudens

Energie delen versterkt het draagvlak voor de energietransitie door burgers en bedrijven daadwerkelijk te laten participeren in het energiesysteem. Door energie te delen kunnen huishoudens hun opgewekte stroom delen met de burens als zij er op dat moment geen gebruik van kunnen maken. Hierdoor wordt vraag en aanbod van opgewekte stroom op elkaar afgestemd. Dit leidt tot een slimmer gebruik van het stroomnet. Wij vragen om in de Energiewet een definitie van energie delen op te nemen zodat energie delen alleen ook daadwerkelijk lokaal gebeurt, het eenvoudig en transparant werkt en met een groeimodel kleinschalig kan beginnen.

Tot slot: een aanpak gericht op de uitvoering is nodig om congestie op te lossen

Wij plaatsen echter ook een waarschuwing: de Energiewet is een deel van de benodigde vernieuwing van het wetgevend kader, maar er is veel meer nodig. Uw Kamer heeft de komende periode een belangrijke rol bij het versnellen van de benodigde wetgeving en daarmee de realisatie van de energietransitie. De doelen zijn bekend, het is nu tijd om zo veel mogelijk snelheid in de uitvoering te realiseren.

Het voorliggende wetsvoorstel biedt helaas niet dé oplossing voor de uitdagingen op het gebied van netcongestie. De problematiek op het stroomnet wordt alleen opgelost als er veel meer infrastructuur wordt gebouwd en het net veel efficiënter wordt benut. Er is naast de Energiewet ook blijvende aandacht nodig voor de overige puzzelstukken die bijdragen aan een oplossing. Denk hierbij aan het inrichten van een Nationaal Uitvoeringsplan om de uitvoering te versnellen, verdere normering en regulering om te zorgen voor betere benutting van de energie-infrastructuur en invulling aan de randvoorwaarden van financiering, snellere vergunningverlening, voldoende vakmensen en het oplossen van de belemmeringen door stikstofruimte.